

به نام خدا
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دانشکده پرستاری و مامایی

طرح درس واحد اصول مدیریت و کاربرد آن در مامایی

شرح درس

این درس ۲ واحدی به دانشجویان کمک می کند تا اصول مدیریت و کاربرد آن جهت اداره بخش های مامایی و اتاق زایمان را بیاموزند.

هدف کلی

آشنایی با اصول و چگونگی فرآیند مدیریت، کسب مهارت لازم و کاربرد این اصول در اداره امور آموزش و خدمات مامایی و استفاده از مراحل تصمیم گیری در جهت رفع مشکلات موجود مامایی

۱۶ جلسه ۲ ساعته

مدت زمان تدریس

تئوری ۷۰ عملی ۳۰

نوع واحد درسی

نحوه ارزشیابی دانشجوی

نمره	موضوع ارزشیابی
۲ نمره	انجام تکالیف کلاسی
۶ نمره	امتحان میان ترم
۱۲ نمره	امتحان پایان ترم
۲۰	جمع نمرات

فهرست منابع اصلی

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ معاونت آموزشی. برنامه ریزی آموزشی در مامایی. برگرفته از سایت اینترنتی به آدرس: ۱۳۸۹. <http://www.hbi.ir>
- یعقوبیان محبوبه. مدیریت پرستاری و مامایی. چاپ اول. نشر و تبلیغ بشری. ۱۳۸۷.
- هروآبادی، شفیقه. مرباغی، مدیریت پرستاری و مامایی، ۱۳۷۵ تهران. علوم پزشکی ایران
- لامعی ابوالفتح جامع کیفیت، اصول، کاربرد. تهران: طب نوین (۱۳۸۲).

مدرسین

➤ دکتر زهرانی

تقویم درسی		
تاریخ	موضوع درس	جلسه
۹۷/۱۱/۲۳	معارفه - ارزشیابی آغازین_ تبیین انتظارات، تعریف ، مفاهیم و دوره ها و نظریه های مدیریت	۱
۹۷/۱۱/۳۰	فرآیند مدیریت و وظایف مدیران مامایی	۲
۹۷/۱۲/۷	برنامه ریزی در مدیریت مامایی	۳
۹۷/۱۲/۱۴	سازماندهی	۴
۹۷/۱۲/۲۱	هدایت و رهبری	۵
۹۸/۱/۲۰	کنترل و نظارت در مدیریت	۶
۹۸/۱/۲۷	تصمیم گیری (اصول و مراحل تصمیم گیری، فرآیند حل مشکلات)	۷
۹۸/۲/۳	انگیزش	۸
۹۸/۲/۱۰	ارتباطات	۹
۹۸/۲/۱۸	شرح وظایف حرفه مامایی	۱۰
۹۸/۲/۱۷	تامین و بهسازی نیروی انسانی	۱۱
۹۸/۲/۲۴	قوانین و مقررات گزارش نویسی	۱۲
۹۸/۲/۳۱	مدیریت بحران، بودجه بندی	۱۳
۹۸/۳/۷	ارزشیابی عملکرد	۱۴
۹۸/۳/۲۱	مدیریت اسلامی	۱۵
	امتحان پایان ترم	۱۶

جلسه ۱	
هدف کلی	معارفه - ارزشیابی آغازین_ تبیین انتظارات، تعریف مفاهیم و نظریه های مدیریت
اهداف رفتاری	
<p>انتظار می رود دانشجو قادر باشد پس از پایان کلاس:</p> <p>مدیریت را با ذکر اهمیت آن را تعریف نماید.</p> <p>نظریه های مدیریت را نام برده و آن را شرح دهد.</p> <p>تئوری کلاسیک مدیریت را شرح دهد.</p> <p>تئوری نئوکلاسیک مدیریت را شرح دهد.</p> <p>تئوری علوم رفتاری را توضیح دهد.</p> <p>تئوری سیستمیک را شرح دهد.</p> <p>تئوریهای مختلف را با هم مقایسه و نقد کند.</p> <p>تئوری سیستمیک و فرآیند مامایی را مقایسه نماید.</p>	
محتوای درس	
تئوریهای مدیریت (تئوریهای کلاسیک ، نئوکلاسیک ، علوم رفتاری ، سیستمیک)	
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی
استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر ، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)

جلسه ۲

هدف کلی		فرآیند مدیریت و وظایف مدیران مامایی
اهداف رفتاری		
دانشجو باید بتواند:		
تاریخچه علم مدیریت را بیان کند.		
مدیریت را تعریف نماید.		
رسالت مدیریت را توضیح دهد.		
مدیریت خدمات مامایی را شرح دهد.		
محتوای درس		
تاریخچه مدیریت ، تعریف مدیریت ، فلسفه و رسالت مدیریت ، تعریف مدیریت خدمات مامایی		
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	
استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر ، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	

جلسه ۳

هدف کلی		برنامه ریزی در مدیریت مامایی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <ul style="list-style-type: none"> برنامه ریزی را تعریف نماید. اهمیت برنامه ریزی را شرح دهد. فرآیند برنامه ریزی را توضیح دهد. انواع برنامه ریزی را بیان نماید. معیارهای ارزیابی یک برنامه ریزی را بیان نماید. 		
محتوای درس		
تعریف ، اهمیت برنامه ریزی ، اصول و مراحل فرآیند برنامه ریزی ، انواع برنامه ریزی با تاکید بر برنامه های استراتژیک و تاکتیکیال و وجوه تمایز آنها		
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	
استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر ، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	

جلسه ۴

هدف کلی	سازماندهی
اهداف رفتاری	
<p style="text-align: right;">دانشجو باید بتواند:</p> <p>سازماندهی را تعریف نماید.</p> <p>مفهوم سازمان را توضیح دهد.</p> <p>فرآیند سازمان دهی و اصول آن را شرح دهد.</p> <p>روشهای مختلف تقسیم وظایف در پرستاری را توضیح دهد.</p> <p>ساختار و نمودار تشکیلاتی سازمانهای ارائه دهنده خدمات پرستاری را رسم نماید.</p> <p>سطوح مختلف مدیریت مامایی را نام ببرد.</p> <p>مفاهیم مختلف سازماندهی (نقش، قدرت، اختیار، مسئولیت) را توضیح دهد.</p> <p>معایب و مزایای تفویض اختیار را بیان کند.</p> <p>صف و ستاد و خطوط مورب در نمودار سازماندهی را شرح دهد.</p> <p>انواع سازماندهی را با هم مقایسه نماید (مزایا و معایب)</p>	
محتوای درس	
<p>سازماندهی (تعریف سازماندهی، اصول و فرآیند سازمان دهی (طبقه بندی و تقسیم وظایف و روشهای مختلف آن در ارائه مراقبتهای پرستاری در عرصه های مختلف بهداشتی - درمانی)، ساختار و نمودار تشکیلاتی سازماندهی ارائه دهنده خدمات مامایی، سطوح مختلف مدیریت و وظایف هر یک، مفاهیم مختلف سازماندهی نقش، قدرت، اختیار و مسئولیت، تمرکز و عدم تمرکز، صف و ستاد</p>	
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی
<p>استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی</p>	<p>استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)</p>

جلسه ۵

هدایت و رهبری

هدف کلی

اهداف رفتاری

دانشجویان بتوانند:

هدایت و رهبری را تعریف نماید.

شیوه های رهبری را شرح دهد.

شیوه های رهبری را مقایسه کند.

کار برد شیوه های رهبری در هدایت فعالیت های خدمات مامایی توضیح دهد.

عوامل موثر در هدایت و رهبری را بیان نماید.

کاربرد عوامل موثر در هدایت و رهبری را در اداره امور مامایی توضیح دهد.

رهبری و مدیریت را مقایسه نماید.

مشخصات رهبر اثربخش در مامایی را توضیح دهد.

محتوای درس

هدایت و رهبری (تعریف هدایت و رهبری، شیوه های رهبری و کاربرد آن در هدایت فعالیت های خدمات مامایی ، عوامل موثر در هدایت و رهبری (ارتباطات ، انگیزش ، حل مشکل و تصمیم گیری) و کاربرد آن در اداره امور مامایی، مقایسه رهبری و مدیریت ، مشخصات رهبر اثربخش در مامایی)

وسایل کمک آموزشی

استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور و وایت بورد)

روش تدریس

استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش ، پاسخ ، بحث کلاسی

جلسه ۶

هدف کلی		کنترل و نظارت در مدیریت
اهداف رفتاری		
<p>دانشجویان بتوانند:</p> <p>کنترل و نظارت را تعریف نمایند.</p> <p>انواع کنترل و نظارت را نام ببرند .</p> <p>فرآیند کنترل و مراحل لازم جهت اجرای آن را توضیح دهد.</p> <p>راههای عملی کنترل را شرح دهد.</p> <p>ویژگیهای نظارت و کنترل موثر را بیان نماید.</p> <p>موانع کنترل و نظارت اثر بخش را نام ببرند.</p> <p>گامهای اساسی در فرآیند کنترل را لیست نماید.</p>		
محتوای درس		
<p>کنترل و نظارت در مدیریت (تعریف کنترل و نظارت ، انواع کنترل و نظارت ، فرآیند کنترل ، راههای عملی کنترل ، ویژگیهای نظارت و کنترل موثر، موانع کنترل و نظارت ، گامهای اساسی در فرآیند کنترل)</p>		
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	
استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر ، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	

جلسه ۷

تصمیم گیری (اصول و مراحل تصمیم گیری، فرآیند حل مشکلات)		هدف کلی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>اهمیت تصمیم گیری در مدیریت را شرح دهد.</p> <p>فرآیند تصمیم گیری را توضیح دهد.</p> <p>الگوهای استبدادی و مشاوره ای را مقایسه کند.</p> <p>الگوهای تصمیم گیری گروهی و نمایندگی را مقایسه کند.</p> <p>شرایط مطمئن را با شرایط ریسک در تصمیم گیری مقایسه کنید.</p>		
محتوای درس		
شرایط تصمیم گیری مناسب، استراتژی های تصمیم گیری، فرآیند حل مشکل		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	

جلسه ۸

هدف کلی		انگیزش
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>تعاریف مختلف انگیزه را بیان نماید.</p> <p>نظریه های انگیزش را شرح دهد.</p> <p>انگیزش در عمل را توضیح دهد.</p> <p>چگونگی ایجاد انگیزه در افراد را بیان نماید.</p> <p>عوامل موثر در ایجاد انگیزه را تشخیص دهد.</p>		
محتوای درس		
انگیزش در مدیریت، عوامل ایجاد انگیزش و نظریه های انگیزشی		
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	
استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	

جلسه ۹

ارتباطات		هدف کلی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <ul style="list-style-type: none"> اهمیت ارتباطات را در مدیریت شرح دهد. مجاری ارتباطی را با یک مثال شرح دهد. چند مدل ارتباطی و گامهای آن را شرح دهد. ارتباطات افقی را با سایر انواع آن مقایسه کند تشکیلات عمودی را با سایر انواع آن مقایسه کند عوامل مؤثر بر ارتباطات مؤثر را توضیح دهد 		
محتوای درس		
اهمیت ارتباطات در مدیریت، الگوی مختلف ارتباطی، عوامل مؤثر و بازدارنده بر ارتباطات		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	

جلسه ۱۰

شرح وظایف مامایی		هدف کلی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>شرح وظایف را تعریف نماید.</p> <p>ویژگی و شرح شغل را مقایسه نماید.</p> <p>عوامل موثر در ویژگی شغل را شرح دهد.</p> <p>عوامل موثر در شرح شغل را شرح دهد.</p> <p>شرح وظایف ماما را توضیح دهد.</p> <p>شرح وظایف مامای مسئول بخش را توضیح دهد.</p>		
محتوای درس		
<p>شرح وظایف مامایی (تعریف شرح وظایف تعریف ویژگی شغل ، تعریف شرح شغل ، عوامل تعیین کننده ویژگی و توصیف شغل ، عوامل موثر در تعیین شرح وظایف ، شرح وظایف ماما در رده های مختلف)</p>		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	

جلسه ۱۱

تامین و بهسازی نیروی انسانی

هدف کلی

اهداف رفتاری

دانشجو باید بتواند:

- برنامه ریزی نیروی انسانی را تعریف نماید.
- مراحل فرآیند برنامه ریزی نیروی انسانی را توضیح دهد.
- روشهای محاسبه نیروی انسانی در مامایی را شرح و انجام دهد.
- روشهای مختلف آموزش حین خدمت را نام ببرد.
- آموزش مدام را تعریف نماید.
- اهداف آموزش مدام را بیان کند.
- اصول آموزش مدام را توضیح دهد.
- نیازهای آموزش کارکنان جهت آموزش مدام را تعیین نماید.

محتوای درس

مراحل تامین نیروی انسانی (تعریف برنامه ریزی نیروی انسانی - مراحل فرآیند برنامه ریزی نیروی انسانی و روشهای محاسبه نیروی انسانی در مامایی - روشهای مختلف آموزش حین خدمت آموزش مدام، اهداف آموزش مدام، اصول آموزش مدام، تعیین نیازهای آموزشی کارکنان جهت آموزش مدام، فرآیند و مراحل آموزش مدام)

وسایل کمک آموزشی

استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور و وایت بورد)

روش تدریس

استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی

جلسه ۱۲

هدف کلی		قوانین و مقررات گزارش نویسی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>گزارش دهی و گزارش نویسی را شرح دهد.</p> <p>نکات مهم وقانونی در گزارش دهی ، و گزارش نویسی توضیح دهد.</p> <p>مشخصات یک گزارش خوب را لیست کند.</p> <p>انواع گزارش دهی را شرح دهد.</p> <p>انواع گزارشی نویسی را توضیح دهد.</p> <p>گزارش نویسی مناسب برای هر یک از قشرهای بیمارستانی را تعیین نماید.</p> <p>اهداف گزارش دهی و گزارش نویسی را شرح دهد.</p>		
محتوای درس		
<p>اصول صحیح گزارش نویسی و ثبت در پرونده (تعریف گزارش دهی و گزارش نویسی ، نکات مهم وقانونی در گزارش دهی و گزارش نویسی ، مشخصات یک گزارش خوب ، انواع گزارش دهی و گزارش نویسی ، اهداف گزارش نویسی و گزارش دهی)</p>		
روش تدریس	وسایل کمک آموزشی	
استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر ، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	

جلسه ۱۳

هدف کلی		مدیریت بحران، بودجه بندی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>مدیریت بحران را تعریف نماید.</p> <p>اهمیت آمادگی ماماها جهت مدیریت بحران را بیان کند.</p> <p>مدیریت استرس را توضیح دهد.</p> <p>نقش ماما در مدیریت بحران را شرح دهد.</p> <p>فرآیند مدیریت بحران و مراحل آن را بیان کند.</p>		
محتوای درس		
<p>مدیریت در بحران و بلایا) تعریف مدیریت بحران، لزوم آمادگی ماماها برای مدیریت بحران و بلایا ، مدیریت استرس ، نقش ماما در مدیریت بحران ، فرآیند مدیریت بحران و مراحل آن)</p>		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	

جلسه ۱۴

هدف کلی		ارزشیابی عملکرد
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>ارزشیابی عملکرد را تعریف نماید.</p> <p>اهداف ارزشیابی عملکرد را توضیح دهد.</p> <p>علل و اهمیت ارزشیابی عملکرد را شرح دهد.</p> <p>انواع روشهای ارزشیابی عملکرد را توضیح دهد.</p> <p>انواع روشهای ارزشیابی عملکرد را مقایسه نماید.</p> <p>مشکلات و خطاهای رایج در ارزشیابی عملکرد را لیست نماید.</p>		
محتوای درس		
<p>مفاهیم و فرآیند ارزشیابی عملکرد در مامایی (تعریف ارزشیابی عملکرد، اهداف ارزشیابی عملکرد، علل و اهمیت ارزشیابی عملکرد، انواع روشهای ارزشیابی عملکرد، مشکلات و خطاهای رایج در ارزشیابی عملکرد</p>		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئو پروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی، Power point Presentation، پرسش و پاسخ، بحث کلاسی	

جلسه ۱۵

مدیریت اسلامی		هدف کلی
اهداف رفتاری		
<p>دانشجو باید بتواند:</p> <p>مدیریت اسلامی را تعریف کند.</p> <p>وظایف مدیران از دیدگاه اسلام را لیست کند.</p> <p>وظیفه یک مدیر بعنوان رهبر را شرح دهد.</p> <p>نقش روابط انسانی در مدیریت اسلامی را بیان کند.</p> <p>نقش یک مدیر اسلامی بعنوان الگورا توضیح دهد.</p> <p>لزوم بکارگیری اصول مدیریت اسلامی در مدیریت مامایی را شرح دهد.</p>		
محتوای درس		
<p>اصول و مبانی مدیریت اسلامی (تعریف مدیریت اسلامی ، وظایف مدیر از دیدگاه اسلام ، وظیفه رهبری یک مدیر اسلامی ، روابط انسانی در مدیریت اسلامی ، نقش یک مدیر بعنوان الگو، لزوم بکارگیری اصول مدیریت اسلامی در مدیریت مامایی)</p>		
وسایل کمک آموزشی	روش تدریس	
استفاده از وسایل کمک آموزشی (کامپیوتر، ویدئوپروژکتور و وایت بورد)	استفاده از روش سخنرانی ، Power point Presentation ، پرسش و پاسخ ، بحث کلاسی	

